

Kalitatea Haur-Eskoletan

Bizi eta ikasi haur txikiekin

CAVALL FORT HAUR ESKOLA.

Sant Cugat del Vallès.

Rosa Ferrer, zuzendaria.

JOSEP MIQUEL CÉSPEDES.

Sant Adrià de Besos.

Elia Martínez, zuzendaria.

Cavall Fort Haur Eskola Sant Cugat del Vallèsko (Bartzelona, Herrialde Katalanak) auzo batean dago. Auzoa duela 12 urte eraiki zuten, eta eskolak 9 urte ditu.

80.000 biztanleko herriak nahikoa gizarte-zerbitzu ditu. Udal patronatu bat du, eta arte-eskola bat, arte plastikoen lantegi bat, musika-eskola bat eta zazpi haur-eskola daude. Eskola berriak zabaldu zituztenean langile guztiei galdetu zieten ea proiektu berri batean hasi nahi zuten. Patronatuko hiru lagunek onartu zuten, tartean Rosak, eta eskola berrian hasi ziren; ekipoko

gainerako lagunak berriak ziren. Hori izan omen zen ederrena.

Eskolan hasi zirenean egin zuten lehenengo gauza mahai gainean proiektu berri bat jartzea izan zen: haurrekin denbora asko zeramatenek ez zekiten dena, ez ziren arrazoi osoaren jabe.

Josep Miquel Céspedes Haur Eskolan bat egin dute politikak eta pedagogiak. Eskola 2007an zabaldu zen, baina haren hastapenetatik, eraikina altxatzen hasi aurretik, hasi zen lanean Elia, 0-3 zikloa oso ongi ezagutzen zuena, ahalik eta alderdi gehienak koordinatzeko. Sant Adrianek 33.000 biztanle ditu eta oso industrial da, herri langilea, alegia.

Haien eztabaidak izan ziren abiapuntua: haurtzaroaren gainean zuten ikuspegia, haurrek ikasteko duten moduz zuten ustea, eta abar. Ideia zahar eta berrien artean sortu zen haurtzaroa-

rekiko ikuskera. Haurtzaroaren ikuskera berri bat zen, eta haurtzaroaren kultura berri bat ekarri nahi zuten hirira.

Amaierarik ez duten eta amaierarik ez izatea nahiko zuketzen eztabaida haietatik abiatu ziren. Eta bide berri bat urratu zuten, haurren giza eskubideak oinarri zituena eta eskola bizitzeko leku gisa, denok elkarrengandik ikasten dugun toki gisa, ikusi nahi zuena. Helburua eskola gardena, parte-hartzailea eta munduari irekita dagoena, haurren beharretatik abiatzen dena, lortzea zen. Erlaxatua, giro lasaia duena, haurren erritmora doana. Haur Eskola herrien eta hirien kultura eraikitzen duen komunitate gisa ulertzen dute, jendea barne hartuko duena, bizikidetzeta eta pertsonen arteko elkarrikeria ahalbidetzen duena, haurtzaroaren ongizatea hobetuko duen jendartea posible egiteko bidean.

Eskola horietan harreman estua nahi dute familiarekin, familia bera baita aniztasunaren iturri handiena. Horrek, norbanakoen arteko erlazioa eta komunikazioa eskatzen ditu: ahozko harremana ziurtatu behar da, eta, ahal izanez gero, baita idatzia ere. Familien parte hartzearen eta kudeaketa demokratikoaren aldeko apustua egin dute: hau da, familiarekin egiten den harremanen aberastasuna eskolan dauden helduek eta haurrek bizi behar dute. Haur txikienek beren historia jasotzen duen liburuxka bana dute. Helduagoekin gelako liburua egiten dute, eta taldearen historia da. Egunero eramaten dituzte etxera, bai bata eta bai bestea, eta familiariek berorietan idatz dezakete. Era berean, gela bakoitzean sofa bat eta kafe-

makina bat daude. Haurrak eskolara ekartzera datorren oro gera daiteke han, haiekin espazio eta denbora horiek partekatzeko. Une horiek partekatzeak konplizitateak sortzen ditu familiarekin, eta haurrentzat sakon bizitako uneak dira, gehien maite dituzten bi gauzak ondoan baitituzte: etxekoak eta eskola, han ematen baitituzte ordu asko. Espazio eta denbora horiek partekatea aberastasun izugarria da denentzat.

Talde-lana, etengabeko prestakuntza gisa planteatu dute. Hezitzaileekin, sukaldariarekin, garbitzaileekin osatutako taldea dute: talde horretan egunerokotasuna ezbaian jartzen dute, behatzailea da, eztabaida-sortzailea, hausnarketak egiten ditu eta egitasmo berriak proposatzeko eta komunitatearekin eta hainbat talderekin elkarlana egiteko gai da. Talde-lanaren helburua haurtzaroren kultura eraikitzeke sare sozialak sortzea da.

Eguneroko lanean, bikote hezitzailean oinarrituta lan egiten dute, beharrezkoa baita haur talde bakoitzarekin harreman zuzena izatea. Talde bakoitzean bi pertsona arduradun izateak harremanak, afektu-erreferenteak, begiradak, zalantzak eta erlazioak errazten ditu.

Behaketak eta dokumentazioak funtsezko tresnak dira beren proiektua garatzeko, hausnartzeko eta eguneroko jarduna balioesteko. Aztertzen dituzten egoerak hauek dira, batez ere: eskolako sarrera eta irteerak, elikadura, atsedena, norberaren buruaren garbiketa, jardun askea eta autonomia.

Azkenik, kontu handiz zaintzen dute espazioaren eta denboraren antolaketa. Munduari zabalik dagoen eta haurraren beharretatik eta interesetatik abiatzen den eskola-eredu horren bila-

ketan espazioak oso antolatuta daude, denbora eta espazioa izateko haurrekin, eta baita familiarekin eta eskolako gainerako helduekin ere. Espazio partekatutak dira, harremana bultzatzen duten espazioak.

Espazio horiek antolatzerakoan, eskola egiten duten pertsona guztien gan pentsatu behar da, pertsona horiek bizitzeko, erlazionatzeko eta abarrerako hainbat behar baitituzte. Era berean, barruko espazioari eskaintzen zaion kontu bera eskaini behar zaio kanpoko espazioari ere. Horretarako, jolastokia lorategi edota baratze bihur daiteke, naturarekiko harremana errazteko. Eta, azkenik, naturalak diren materialak lehenesten dituzte, ehundurek, egiturek eta abarrek haurrari errazten baitiote eraikitzea eta sortzea.

Sant Adriako esperientzia

Eskola eraikitzen ari ziren bitartean sortutako konplizitateen ondorioz, haurtzarorako eta familientzako lehen zentroa da. Beraz, espazioak ditu haurrentzat eta espazioak ditu familiak etortzeko haurrekin.

Eskola eraikitzen ari zirela, udaleko gizarte-zerbitzuek zuten zentro batean, haur txikiak zituzten amen bi talde sortu zituzten. Horrek ahalbidetu egin zuen haurtzaroren beste kultura batez hitz egiten hastea, eta, besteak beste, ez dela irakatsi behar, baizik eta lagundu egin behar dela esaten hasi ziren.

Haurtzarorekin zerikusia duten komunitateko gainerako kideekin jarri ziren harremanetan (emaginekin, gizarte-zerbitzuekin, auzoko liburutegiarekin, musika-eskolarekin...) eta proiektua azaldu zieten.

Hilabete behin biltzen ziren norberak buruan zuen haurraz hitz egiteko, eta baita bakoitzaren haurtzaroren

gainean aritzeko ere. Ados agertu ziren egunerokotasunak duen garrantzia azpimarratzerakoan.

Familientzako espazioek bereizten dute Sant Adriako eskola eta Sant Cugatuko eskola. Espazio horietara haur txikiak joaten dira beren etxekoekin, ez dira etortzen ezer irakasteko, baizik eta hezitzaileei sostengua emateko.

Hilabete behin hitzaldiak ematen dira: emaginak, erizainak, pediatrak edo komunitateko beste edozein partaidek ematen ditu. Ulermen eta empatia handiarekin lan egiten dute, jendea lasaitu nahi dute, batez ere, eta horrek ekarri du haurtzaroren ikuskera berri bat.

Espazio horietatik, eskolatik bezala, familien parte-hartzea bultzatu nahi dute. Lehen bileran gurasoei galdetzen diete ea eskola nola ari diren bizitzen, zeri buruz interesatzen zaien hitz egitea, zerk kezkatzen dituen gehien.

Proiektuak aurrera egiteko, ezinbestekoa da bestelako begirada bat edukitzea. Askotan, garrantzitsuena gure begirada da, *bezi* edo *otzandu* kontzeptuek dugun ikuspuntua, haurtzaroa eta parte-hartzea ulertzeko dugun modua. Zenbaitetan, baldintzak aldekoak izan arren, hausnarketa horiek egiten ez badira, proiektuak ez du aurrera egiten. Izan ere, espazioak era batera antolatuta, gauza batzuk gertatzen dira, eta, beste era batera antolatuta, beste batzuk.

**Apirilaren 9ko astean
Kataluniako 0-3 urte bitarteko
haur-eskolak bisitatzeke
bidaia prestatzen ari da
Hik Hasi.
Erne! Laster, izena emateko
aukera egongo da.**